

Lőrinc László

A rácslátásról

Képzeljünk el egy embert, aki egy fa lombkoronája helyén csak egy síkbeli vasrácsot lát. Van ilyen. Gyakori példa, hogy valaki, miközben a politikátörténet ág-bogát vizsgálja, kizárólag függőlegeseket vagy vízszinteseket észlel. És csak két színben: a függőlegesek feketék, a vízszintesek fehérek. A 19. századi kurucos szemlélet a különféle függetlenségi harcokat állította párhuzamba, velük keresztbe az „idegen elnyomók” törekvései kerültek.

Az 1945 utáni hivatalos történetírás ezt átvette, megfejelve az osztályharcra, kialakítva az 1514–1703–1848–1919–1945 párhuzamsort. Az ilyen rácsok egyszerűek, áttekinthetők, csak éppen semmi köztük a történelem görceiseihez, kanyarulataihoz és csavarodásaihoz. A levelek meg teljesen hiányoznak róluk.

Kerényi Imre elhíresült június 16-i marszigeti beszéde mutatja, hogy a rácslátás újra él! Az ismert rendező szerint két Magyarország van, az egyik Szent Istváné, 1100 éves, és kötődik a koronázási jelvényekhez. Egészen Szálasiig sokan tartoztak ehhez a Magyarországhoz. A bűnök is, de ezeket is vállalni kell. Az 1100 éves Magyarország befogadó ország volt, „török, tatár, tót, román kavarog e szívben” – idézte József Attilát.

A másik Kun Béla Magyarországa, és 110 éves. A kezdeti tiszteletre méltó munkásmozgalomtól a véres Kun Béla- és Rákosi-korszakon keresztül Kádár koráig, illetve a Horn- és Medgyessy-kormány korszakáig tart. Hozzátette Kerényi, hogy a Kádár-korszak volt a legrosszabb, mert nem lövtek, és így nem tudtuk megőrizni az identitásunkat. Nos – állítja –, ennek az országnak a Szent Korona svájci sapka, a pápa cápa, a Szent Jobb pedig tetemcafát. A kunbéláknak egyedül soha semmi nem megy: 1919-ben például külföldről szereztek fegyvert. „Mi viszont” mindig csak egyedül harcoltunk a függetlenségünkért.

Íme a rács, a rabul ejtett közönség pedig tapsol mögötte. Nem veszi észre, milyen abszurd Szálasi-támogatás nélkül függetlenségéért harcoló – és amúgy befogadó – Magyarország képviselőjének tekinteni. Nem szólva arról, hogy Szent István se „idegen” támogatás nélkül tért itt. Ezzel szemben ha valaki, hát éppen Kun Béla volt az, aki érdemi külföldi segítség nélkül vitte végbe átokfutását. Antant blokádnak, román és csehszlovák támadás közepette. (Szó sem volt szovjet fegyverekről. Ez a '19 utáni politikai propaganda ötlete, melyet híven lekopíroztak Kádárék az 1956 utáni „külföldről-jött-a-fegyver” szöveggel.)

1919-ben éppenséggel nem Kun volt az, aki idegen hadsereg segítségével jutott hatalomra, hanem a „Szent Korona Magyarországnak” Horthy Miklósa. Védje meg Kun Bélát az, aki szereti – nem én leszek az. Ettől a történelmi ág-bogak még nem állnak „elválogolag”. Ettől még igaz, hogy Babitsnak, Krúdyknak, Bartóknak, Kodályknak azért kellett retorziókat elszenvedniük 1919 után, mert, ha ideig-óráig is, de részt

vállaltak a Kun Béla-Magyarország működésében. Ők melyik Magyarországhoz is tartoztak akkor?

Petőfi persze magyar volt, ha szerb-szlovák származású is. Ám hogy a királyi ereklyetisztelet roppant távol állt tőle, az kiderül többek között a királysírfeltárásról írt Históriai jegyzeteiből. Vagy híres verséből, mely szerint minden király „már any-

Hagyján, hogy nem Kelet-Berlin, hanem Nyugat-Berlin volt körülkerítve. Hagyján, hogy egy területet éppoly nehéz egyszerre Kelet-Berlinnek és a Gyönyörök Kertjének elképzelni, mint a kunbélákat, amint Demszky maga alá kaparja őket

ja méhéből gázságot hoz, ... s megromlik a föld, melyben elrohad”, továbbá, hogy „hiába omlik hősök, véretek, / Ha a koronát el nem töríték”. Zabolátlan antiklerikalizmusa is közzismert. Most akkor ő a Szent Korona-Szent Jobb, avagy a svájci sapka Magyarországa? Hova tartoznak a Petőfi függetlenségi hevületében gyűlölt Habsburg-dinasztia azon tagjai, akik a Szent Korona- és Szent Jobb-kultusz fellendülését ösztönözték? És hova tartozik József Attila, a maga munkásmozgalmi kötődésével?

Tovább. Hová tartozik az „idegen segítséggel” hatalomra kerülő Bethlen Gábor, aki a függetlenségért számos „idegen” országgal szövetségben harcolt? És hová Thököly Imre, a török embere? Hová Rákóczi, aki az „idegen fegyverekkel” vívott spanyol háború nélkül el sem kezdhetné volna függetlenségi harcát? Sehogy sem stimmel ez az „1100-éves-idegen-fegyverekkel-szemben-álló-magányos-függetlenségi-harcosok” dolog.

És még tovább. Hová tartoznak a protestáns prédikátorok, akiket pápa- és erélycellenes tiszteletlenségük a pápánál és tetemcafátnál keményebb szavakra ragadt? Hová tartozik a „svájci sapkás” Kis János és a „cápás” **Eörsi István**, két olyan ember, aki a Kádár-korban a „lövetés hiánya” ellenére „megőrizte identitását”? Hol is voltak ők akkor, a színi direktorok, közkedvelt építészek, főiskolai tanárok? Hogyan is alkotnak ők egy kunbélátársaságot Kádárékkal? Miért is éppen ők? És melyik Magyarországhoz tartozik Kerényi Imre ama különös ötletével, hogy a Kádár-korban az volt a baj, hogy nem lövtek? Legálább a túlélők megmaradtak volna hazafinak? Mitől jobb ez a Mao-vágyta atomháborúnál, mely után a maradék túlélő mind kommunista lett volna? Vagy éppen Kun Béláék azon nézeténél, hogy a kommunistáknak jobb a nyílt, „lövetős” ellenforradalom, mint a „puha” Károlyi-kormány, mely megtéveszti a népet?

Ismét csak: védje meg a Kádár-kort az, aki nosztalgiával gondol vissza a diktatúrára. Tudjuk, valóban korrumpált. De hát az ág-bogak!

A szigeti gondolatok később egy Kerényi-cikkben köszönnek vissza, melyet a

szervő Demszky Gábornak szentelt (Magyar Nemzet, 2002. június 21.). Ebből tudjuk meg, hogy az Erzsébet téren van egy „csodás kert”, a „Gyönyörök Kertje”: „Orbán Viktor kormánya építtette a fővárosiaknak” (ő, kunbélás Szabad Nép, tudtál te ilyet?), de Demszky, a Vadsuhanc „vasfüggönnyel” vette körül, ezért „Kelet-Berlin” lett. Kiderül, hogy „Demszky Gábor a három ciklus után maga alá kaparná a kunbélákkal a negyediket is”, pedig az amerikai elnöknek is csak nyolc év jut. Végül újra a főmotívum: „A kunbélák uralkodói csoportja... százéves göb az 1100 éves drágaköben. Ezek terroristák. Idegen hatalmakra és fegyverekre támaszkodnak. Egymás között szaporodnak.” Kommunista vezetők unokáiból médiasztárt, minisztert fagnak. „Közben besűgják egymást. Folyamatosan átkeresztelkednek. Időnként megölnek maguk közül egyet-egyet. Azután karon fogva koszorúznak.” Tudniillik, ahogy a bevezető utal rá: Nagy Erzsébet és a szocialisták vezetői.

Hagyján, hogy nem Kelet-Berlin, hanem Nyugat-Berlin volt körülkerítve. Hagyján, hogy egy területet éppoly nehéz egyszerre Kelet-Berlinnek és a Gyönyörök Kertjének elképzelni, mint a kunbélákat, amint Demszky maga alá kaparja őket. Hagyján, hogy „egymás között” még a nyulak sem „szaporodnak”, legfeljebb párosodnak. Az is érdektelen most, hogy ki mit gondol Demszkyról, és arról, hogy ki „keresztelkedett át” többször, ő, avagy bírálója. Az igazán érdekes megint az, hogy egy történelmi vérvonal nyílegyenesét látjuk a lombzat helyén. Ha igaz az, hogy nagyapa és unoka eszméi összeazonosíthatóak, akkor vigyük ezt végig. Akkor az abszolútizmus és a szabadságharcos liberalizmus is azonosul a Tisza családban (Jókainál: Baradlayak), nemzetiségellenes konzervatív nacionalizmus azonosul a náciellenes liberális fellépéssel az Apponyi családban, radikális demokratizmus az ókonzervatívizmussal a Károlyi családban, véres neoabszolútizmus az európai integráció eszméjével a Habsburg családban, katolicizmus a protestantizmussal a Rákócziaknál, pogányság a kereszténységgel az Árpádoknál és így tovább a végtelenségig.

Továbbá. A főpolgármester-választáshoz minek az amerikai történelmet citálni, miért nem inkább a fővárosét? Kamermayer Károly például 23 éven keresztül volt polgármester (éppen négyszer választották meg), a város legnevezetesebb vezetője, Podmaniczky Frigyes pedig egyenesen 32 évig állt a Fővárosi Közmunkák Tanácsa élén.

Persze tudjuk, e cikkekben-beszédekben politikáról van szó; az olvasóra bízom az irányzat beazonosítását és ízlése szerinti értékelését. A nagy baj, hogy ehhez, mint annyi – kommunista és antikommunista – elődje, Kerényi Imre is a történelem fáját nézte ki magának hivatkozási mászkának. Szegény történelem! Csak egyszer választanak már maguknak a Kerényi-félék mondjuk a kibernetikát vagy az ornitológiát! Csak egyszer bizonyítanak aktuális választási programjaikat a kvantumfizikára való hivatkozással! Ahhoz sem érhetnek ennél kevésbé. S hagynak már a magyar történelmet békén. Van neki szegénynek éppen elég baja nélkülük is.